

Klima-, Energi- og Bygningsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Stormgade 2-6
1470 København K
Tlf. 3392 2800
Fax 3392 2801
kemin@kemin.dk
www.kemin.dk

Klima-, Energi- og Bygningsudvalget har i brev af 23. januar 2012 stillet mig følgende spørgsmål 87 alm. del, som jeg hermed skal besvare.

Ministeren

Dato: 13. februar 2012

J.nr. 2012-981

Spørgsmål 87:

"Ministeren bedes kommentere det materiale, Energiforum Danmark forelagde for udvalget i forbindelse med sit foretræde den 19. januar 2012, jf. KEB alm. del – bilag 136 og 159."

Svar:

Det materiale som Energiforum Danmark forelagde for Klima- Energi- og Bygningsudvalget den 19. januar 2012 vedrører forslag til energibesparelser på fire forskellige områder, som jeg herunder kommenterer på. Der er tale om energibesparelser i bygninger, i den offentlige sektor, i industrien og initiativer på tværs af sektorer. Mine kommentarer er angivet under afsnitstitlerne fra Energiforum Danmarks indspil, "Genveje til flere energibesparelser".

1. Bygninger

"Ejer/lejer-problematikken"

Energiforum Danmark beskriver i materialet, hvordan det typisk er udlejer, der har udgiften til energiforbedrende tiltag, mens det er lejer, der opnår besparelsen. Der er samtidig grænser for, hvor stor en del af udlejers udgifter til renovering, der kan overføres på lejeren. Det betyder, at udlejers incitament til at gennemføre energirenovering er begrænset. Jeg har forelagt denne del for ministeren for by, bolig og landdistrikter, Carsten Hansen, hvis svar jeg kan henholde mig til:

"Ministeren for by, bolig og landdistrikter arbejder i øjeblikket med at udmønte regeringsgrundlaget for så vidt angår tilvejebringelsen af en model for rentable energirenoveringer i privat udlejningsbyggeri til gavn for både udlejere og lejere.

Lovforslaget forventes fremsat i sidste halvdel af marts og omfatter en energisparepakke med en række forslag, der skal skabe øgede incitament for private lejere og udlejere til at gennemføre energibesparelser, herunder forslag, der skal bidrage til at løse ejer/lejer-problematikken.

Et af forslagene vedrører totaløkonomisk rentable forbedringer, hvor lejeforhøjelsen for energirenoveringer kan beregnes på grundlag af den samlede udgift til renoverin-

gen, men hvor lejernes besparelse på energiudgifterne udgør et maksimum for lejerforhøjelsens størrelse. Et andet forslag vedrører grøn byfornyelse, hvor de energibesparende arbejder og den tilhørende lejerforhøjelse aftales mellem lejere og udlejer inden for rammerne af den forventede reduktion af energiudgifterne, og hvor tilskud fra energiselskaberne indgår som en del af finansieringen af udlejerens investering.

Der indgår ikke i forslaget initiativer vedrørende fremme af anvendelse af ESCO-løsninger i den private udlejningsboligsektor, ligesom der ikke foreslås offentlig støtte til private udlejerens energirenoveringer.”

”Landsbyggefondens skal også dække energirenovering”

Energiforum Danmark har foreslået, at Landsbyggefondens muligheder for at støtte og fremme energirenovering skal øges. Jeg har forelagt forslaget for ministeren for by, bolig og landdistrikter, Carsten Hansen, hvis svar jeg kan henholde mig til:

”Der investeres med støtte fra Landsbyggefondens betydelige midler i renoveringen og moderniseringen af de almene boliger.

Landsbyggefondens ramme samt det afledte investeringsforløb.

Tabel 1. Landsbyggefondens investeringsramme til renovering og investeringsforløb 2011-2017.

<i>Mia. kr. 2011-priser</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
LBF ramme i alt	2,6	10,6	2,6	1,9	1,9	1,9	1,9	2,6
LBF Investering i alt	2,6	2,9	5,6	5,5	4,2	2,1	1,9	1,9

Som det ses af tabellen, råder Landsbyggefondens over en betydelig økonomisk ramme. Landsbyggefondens skønner, at ca. en tredjedel af de investeringer, der foretages med renoveringsrammen er relateret til bygningernes energiforbrug. Landsbyggefondens støtter energirelaterede arbejder op til Bygningsreglementets gældende krav. Fonden har som følge af det pres, der er på rammen, ikke mulighed for at yde støtte til arbejder, der går ud over Bygningsreglementets krav. En almen boligafdeling har imidlertid mulighed for selv at investere i yderligere arbejder fx VE-anlæg. Disse arbejder skal i givet fald finansieres gennem afdelingens henlæggelser eller en huslejerforhøjelse. Det er vurderingen, at den almene boligsektor i høj grad har fokus på bygningernes energiforbrug og dermed mulighed for at reducere de daglige driftsudgifter.”

”Økonomiske incitamentter til energirenovering”

Der er i dag strenge krav til nye bygningers energiforbrug, og de energikrav, der vil være gældende fra henholdsvis 2015 og 2020, eksisterer i dag som frivillige lavenergiklasser. Da en væsentlig del af den nuværende bygningsmasse også vil eksistere i 2035 og 2050, er der imidlertid ligeledes brug for tiltag for at fremme effektiv energirenovering af den eksisterende bygningsmasse.

For at få gang i renoveringen af det eksisterende byggeri har regeringen på finansloven for 2012 afsat 500 mio. kr. årligt for årene 2013 og 2014 til en grøn støtteordning

til energirenovering af boliger. Allerede i dag har boligejere via BoligJobordningen et incitament til at energirenovere.

Yderligere har regeringen i Vores energi foreslået, at der udarbejdes en samlet strategi for energirenovering af de eksisterende bygninger, der skal sikre, at de rette incitament er til stede på lang sigt. Energiforum Danmark har i den forbindelse ret i, at det er vigtigt at analysere og udnytte de forskellige finansieringsmodeller, der er til rådighed. Disse elementer vil derfor indgå i udarbejdelsen af strategien.

"Forsyning og bygninger i overgangstider"

Energiforum Danmark foreslår, at der stilles krav om, at kommunerne udarbejder strategiske energiplaner, der forholder sig til samspillet mellem forsyning og energibesparelser med behørigt hensyn til de landsdækkende, langsigtede mål om hhv. besparelser og forsyningssammensætning.

Hertil kan jeg sige, at regeringen er enig med Energiforum Danmark i, at kommunerne har en vigtig rolle i forhold til at nå de langsigtede målsætninger i regeringsudspillet Vores energi. Derfor er det i Vores energi foreslået, at der afsættes midler til initiativet "Pulje til partnerskaber om strategisk energiplanlægning i kommuner for bedre udnyttelse af lokale ressourcer".

Forslaget i Vores energi skal ses i forlængelse af et igangværende samarbejde med bl.a. KL om de fremtidige muligheder for kommunal energiplanlægning, kaldet strategisk energiplanlægning. Den strategiske energiplanlægning har bl.a. til opgave at fremme et optimalt samspil mellem forsyning og energibesparelser, hvor der også skal tages hensyn til langsigtede mål og langsigtet teknologi – og energiprisudvikling.

De statslige rammer for kommunernes energiplanlægningsopgaver betyder, at den strategiske energiplanlægning gennemføres på frivillig basis, og at den foreslåede pulje er tænkt som en stimulering af indsatsen gennem et forsøgsprogram med udarbejdelse af strategiske energiplaner. På basis af resultaterne med forsøgsprogrammet kan der til den tid tages stilling til behovet for evt. at gøre strategisk energiplanlægning obligatorisk.

Energiforum Danmark har foreslået, at fjernvarmetariffernes faste del mindskes, således at energibesparelser i højere grad slår igennem økonomisk på varmeregningen, og varmebesparelser dermed bliver økonomisk mere attraktive.

Det gælder imidlertid, at fjernvarmetarifiering fastlægges lokalt af fjernvarmeselskaberne ud fra forskellige hensyn, og der vælges forskellig praksis i de enkelte selskaber. Nogle selskaber vælger en tarifiering med en omkostningsægte fordeling af de faste og variable tariffer således, at investeringer finansieres over den faste del, mens de variable udgifter til drift og energiindkøb finansieres over den variable del. Denne praksis medfører relativt høje faste tariffer og tilskynder mindre til energibesparelser. Der findes imidlertid også fjernvarmeselskaber, der bruger meget lave eller slet ingen faste tariffer, eksempelvis i situationer, hvor der er behov for, at nye forbrugere hurtigt tilslutter sig.

Energiforum foreslår, at der laves demonstrationsprojekter med lavenergibyggeri og lavtemperatur fjernvarmeforsyning, samt energirenovering og lavtemperatur fjernvarme.

Jeg kan i den forbindelse orientere om, at tilskud til demonstrationsprojekter primært ydes af EUDP, der har fået tilført nye midler på Finansloven. EUDP kan blandt andet give tilskud til projekter vedrørende mere effektiv energianvendelse og til projekter, som kombinerer forskellige energiteknologier på en ny måde. Et væsentligt sigte med EUDP er endvidere at fremme udnyttelse og udvikling af erhvervspotentialer til gavn for vækst og beskæftigelse. I forbindelse med tilskud fra EUDP lægges der således vægt på, at der i projekterne indgår planer for erhvervsmæssig udnyttelse af de resultater, der opnås i projekterne.

På forsyningsområdet foreslår regeringen i Vores energi, at der oprettes en mindre pulje til fremme af ny VE-teknologi (store varmepumper, geotermi m.v. til fjernvarmeforsyning). Puljen planlægges bl.a. anvendt til demonstrationsprojekter, hvor lavtemperatur fjernvarme muligvis kunne indgå. På forbrugsområdet er det aftalt på finansloven for 2012, at der i 2013 og 2014 afsættes midler til tilskud til energirenovering af helårsboliger.

2. Den offentlige sektor

"De grundlæggende betingelser for energibesparelser"

Energiforum Danmark pointerer i materialet vigtigheden af tiltag i den offentlige sektor.

Regeringen anerkender vigtigheden af at det offentlige går foran med energispareindsatsen, og vil derfor, som det fremgår af Vores energi, skærpe indsatsen på dette område. For kommunerne og regionernes vedkommende har regeringen indgået frivillige aftaler med KL og Danske Regioner om energibesparelser. Disse aftaler skal evalueres i 2012.

Regeringen vil sætte nye rammer for statens energispareindsats. Her vil den tættere integration af energi og bygningsområdet, som vi har sikret med den nye ressortomlægning, få en vigtig rolle.

De fremtidige rammer for energieffektiviseringsindsatsen i den offentlige sektor skal bygge videre på de hidtidige erfaringer, men også nye ideer skal overvejes. Energiforum Danmarks forslag er gode indspil og inspiration til det fremtidige arbejde med offentlig energieffektivisering.

"Kommuner og regioner som VE-producenter"

Energiforum Danmark foreslår, at der åbnes op for, at netto-afregnings-ordningen også kan gælde for regionale og kommunale anlæg, der forsyner flere forbrugssteder, ejet af den enkelte region eller kommune.

Hertil bemærkes, at regeringen er parat til at drøfte netto-afregnings-ordningen for de små VE-anlæg i forhandlingerne om en ny energiaftale.

3. Industrien

Som Energiforum Danmark rigtigt nævner, er der et stort potentiale for energibesparelser i erhvervslivet. Derfor har regeringen fokus på dette område, og derfor eksisterer der allerede en række foranstaltninger, der giver industrien tilskyndelse til at reducere sit energiforbrug, bl.a. afgifter, CO₂-kvoter og energiselskabernes spareindsats. Hvad angår energiselskabernes spareindsats har regeringen foreslået, at indsatsen øges med 75 pct. i 2013-2014 og med 100 pct. i 2015-2020 i forhold til indsatsen i 2010-2012, og med et styrket fokus på industrien.

Hvad angår de mange små og mellemstore virksomheder, hvor energiudgiften er en marginal omkostning, har Go' Energi lavet en målrettet indsats, der skal føre til reduktion af deres energiforbrug. Initiativet fungerer ved, at virksomhederne får overblik over deres energiforbrug, får hjælp til at vælge de mest attraktive indsatsområder, foretage energiinvesteringer og øvrig vejledning.

Energiforum Danmark foreslår, at aftalekonceptet, hvor energitunge virksomheder slipper for udvalgte afgifter mod en systematisk og certificeret indsats for energibesparelser, udvides til at dække flere virksomheder.

Der har siden 1993 eksisteret en aftaleordning, hvor virksomhederne får et afgiftstilskud mod at indgå en aftale om energieffektivisering. Ordningen omfattede indtil for få år siden ca. 2/3 af fremstillingsvirksomhedernes brændselsforbrug og op mod 1/3 af elforbruget.

Som afgiftssystemet er indrettet nu, er det begrænset, hvor meget brændsel for de energitunge virksomheder, der yderligere kan omfattes af en udvidet aftaleordning. Det skyldes, at der for de kvoteomfattede virksomheder, der i dag ikke er omfattet af aftalekonceptet, i forvejen gælder følgende forhold:

- De betaler ikke CO₂-afgift af deres brændsel til proces.
- De ikke-kvoteomfattede energitunge virksomheder får et betydeligt bundfradrag i deres CO₂-afgift.
- En betydelig del af fremstillingsvirksomhederne betaler ikke energiafgift af deres brændsel eller betaler kun minimumssatsen i henhold til energibeskatningsdirektivet.

Energiforum Danmarks foreslår også, at investeringer i energibesparende tiltag bør give rabat på energiafgifter i en periode, og at en del af energiafgifterne øremærkes til energibesparende aktiviteter i industrien.

Til dette er mit svar, at der allerede i høj grad er incitamenter for industrien til energibesparende aktiviteter, bl.a. via afgifter, CO₂-kvoter og energiselskabernes spareindsats. Regeringen arbejder i energiforhandlingerne for, at energiselskabernes spareindsats øges – ikke mindst med fokus på industrien.

4. Initiativer på tværs af sektorer

"Energibesparelser i driften"

Energiforum Danmark foreslår, at der fokuseres på drift af installationer og energistyring i bygninger.

Der er i dag blandt andet fokus på energibesparelser i driften af anlæg via to lovpligtige eftersynsordninger for henholdsvis store ventilations- og klimaanlæg samt oliefyrede kedel- og varmeanlæg, der som hovedformål bruges til bygningsopvarmning.

For så vidt angår større bygninger (etageboliger, kontorbyggeri mv.) er der blandt andet på forslag fra Energiforum Danmark givet mulighed for at udarbejde energimærkninger ud fra det registrerede energiforbrug, hvilket indebærer at mærkningen i højere grad har fokus på energibesparelser ved optimering af driften af varmeanlægene mv.

I erhvervslivet er der stor erfaring med energiledelse, som er et ledelsesværktøj til at få styr på energiforbruget. Erfaringerne fra industrien viser at indførelse af energiledelse, der består af en systematisk gennemgang, styring og opfølgning på energiforbrug, giver besparelser på 10-15 pct. af det samlede energiforbrug.

I de aftaler Energistyrelsen i mange år har haft med store energiintensive virksomheder om energieffektivitet mod refusion af afgifter, har kravet om certificeret energiledelse været en af hjørnestenene. Energiledelsen har omfattet hele virksomhedens energiforbrug både i produktion og administrationsbygninger. Energiledelse er derfor allerede i dag en integreret del af dansk energipolitik.

Energistyrelsen har i samarbejde med Dansk Standard udarbejdet en vejledning i energiledelse, i hvilken der gives mange eksempler på væsentlige energibesparelser i bygninger.

Energiforum Danmark foreslår, at der i forbindelse med ibrugtagning af nyt byggeri og nye installationer stilles krav om, at installationerne er afprøvet i sammenhæng, og at de forskellige installationer virker sammen (commissioning).

Energistyrelsen har bedt Dansk Standard igangsætte et arbejde for udvikling af en standard for commissioning. Baggrunden er, at der i større bygninger som regel er flere tekniske anlæg med hver deres styresystemer til f.eks. ventilation, varmforsyning, belysning, m.v. Automatikken til mange af disse anlæg installeres på et sent tidspunkt i byggeprocessen, hvor der er stort pres på færdiggørelsen, således at anlæggene ikke installeres og justeres i forhold til hinanden. Den kommende standard forventes at blive et nyttigt værktøj for de projekterende og udførende bygningsarbejdere. Når standarden er udarbejdet, vil den blive indarbejdet i bygningsreglementet.

Energiforum Danmark foreslår, at netselskaberne som en del af deres energispareforpligtelser igangsætter forsøgs- og demonstrationsaktiviteter inden for energieffektive driftsstrategier for et sundt indeklima.

Energiselskabernes spareindsats er en del af den samlede nationale besparelsesindsats, der skal sikre realisering af årlige energibesparelser på 1,5 pct. af slutforbruget af energi svarende til 10,3 PJ/år. Heraf udgør sparemålet for energiselskabernes indsats 6,1 PJ/år. For at opfylde dette mål mest omkostningseffektivt er energiselskabernes spareindsats rettet mod realisering af konkrete energibesparelser. Deltaelse i forsøgs- og demonstrationsprojekter ligger uden for energiselskabernes indsats.

"Manglende viden og opmærksomhed"

Energiforum Danmark foreslår i deres materiale, at en kommende energiaftale indeholder konkrete målsætninger for energibesparelser i forskellige sektorer – og at sådanne mål evalueres og følges op på.

Regeringen vil fremlægge en klimaplan i 2012, der skal redegøre for, hvordan regeringens ambitioner om at nå en samlet reduktion på danske udledninger med 40 pct. i 2020 indfries. Alle sektorer vil være inddraget i denne plan. Klimaplanen vil blive fulgt op af en klimalov, der bl.a. skal sikre løbende overvågning af opfyldelsen af klimamålene både på kort og på lang sigt.

"Ny viden og nye redskaber"

Energiforum Danmark opfordrer til, at ny viden om samlede energiløsninger og finansieringsmodeller som f.eks. ESCO og OPP udvikles og styrkes.

Jeg er enig med Energiforum Danmark i vigtigheden af, at nye tekniske og finansielle løsninger skal overvejes og benyttes i de tilfælde, hvor det er muligt. Regeringssudspillet Vores energi lægger derfor op til, at sådanne løsninger skal indgå i den strategi for energirenovering af det eksisterende byggeri, som skal fremlægges i 2013.

Jeg er ligeledes enig med Energiforum Danmark i, at efteruddannelserne på AMU-centre, VUC, m.v. kan inddrage erfaringer fra Videncentret for Energibesparelser i Bygninger.

"Markedet for energi og energibesparelser"

Energiforum Danmark foreslår, at kriterierne for hvilke aktiviteter, der kan opnå støtte via energiselskabernes aktiviteter, skærpes, således at vi undgår dobbelt støtte og støtte til tiltag, som skulle være gennemført alligevel som følge af love, regler og aftaler.

Kriterierne for energiselskabernes medvirken til realisering af sparetiltag, der også er dækket af øvrig regulering, er udformet med henblik på at sikre en samlet effektiv indsats. Udmøntningen af de fremtidige rammer for energiselskabernes indsats skal blandt andet ske på baggrund af en uafhængig evaluering, der afsluttes medio 2012, hvori dette punkt vil indgå.

Energiforum Danmark foreslår, at reglerne for opgørelse af energiselskabernes gennemførte energibesparelser justeres, så det bliver mere attraktivt for netselskaberne at medvirke til at gennemføre energibesparelser med relativt lang tilbagebetalingstid, f.eks. klimaskærm-arbejder, således som det kendes fra f.eks. Storbritannien.

Med den gældende udmøntning af energiselskabernes spareindsats fastsat i aftalen mellem klima- og energiministeren og repræsentanter fra net- og distributionsselskaberne fra 20. november 2009 blev der indført tiltag for at målrette indsatsen mod besparelser, der har lang levetid, medvirker til reduktion af bruttoenergiforbruget samt medvirker til reduktion i CO₂-udledningen, særligt i de ikke kvotebelagte sektorer. Yderligere målretning af selskabernes indsats mod besparelser i blandt andet eksisterende bygninger vil indgå i udmøntningen af de fremtidige rammer for selskaber-

nes indsats, blandt andet på baggrund af resultaterne fra den uafhængige evaluering, hvor effekten af de tiltag, der blev indført i 2010 analyseres.

Energiforum Danmark foreslår, at alle energiselskaber beskriver deres aktiviteter og tilbud på den digitale markedsplads (www.energisparesiden.dk).

Som led i at synliggøre energiselskabernes indsats over for forbrugere og øvrige aktører oprettede energiselskaberne med baggrund i aftalen fra 2009 hjemmesiden www.energisparesiden.dk. Effekten af indsatsen for synliggørelse, markedsorientering og gennemsigtighed analyseres i den nævnte uafhængige evaluering. I den fremtidige udmøntning af energiselskabernes indsats vil der fortsat være fokus på yderligere tiltag inden for disse områder, herunder mulighederne for at få information via [energisparesiden.dk](http://www.energisparesiden.dk).

Med venlig hilsen

Martin Lidegaard